# GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA“ IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĚ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondențĭ.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 43. Sâmbătă 23 Februariu (7 Martie) 1885.

**Brașovŭ, 22 Febr. (6 Martie) 1885.**

Foile maghiare, pe câtŭ scimŭ, au luatŭ mai tóte notiță despre acelŭ numĕrŭ alŭ fóiei nóstre, în care amŭ jălitŭ amintirea eroilorŭ libertății poporului românŭ, cu ocasiunea solemnă a aniversării de o sută de anĭ a morții lorŭ, dér n'au făcutŭ nicĭ o observare din parte-le.

O voce interióră trebue că le-a șoptitŭ, că nu potŭ fi ómenĭ slabĭ și fără de caracterŭ aceia, carĭ sciu sĕ-șĭ prețuiéscă trecutulŭ națiunei lorŭ și memoria marilorŭ bărbațĭ din sînulŭ ei, de aceea s'au sfiitŭ de a-ne face imputărĭ, pentru că amŭ datŭ espresiune unui sentimentŭ nobilŭ de pietate.

Numai unŭ singurŭ ḑiarŭ n'a pututŭ tăcé nicĭ în fața unni momentŭ atâtŭ de serbătorescŭ și acela este neîmpăcatulŭ „Ellenzék“ din Clușiu.

In locŭ de a ne respunde, precum este datorŭ, la provocarea nóstră din ḑilele trecute, acestŭ ḑiarŭ estremŭ surprinde pe cetitorii sĕi prin unŭ articulŭ întitulatŭ: „Unŭ cadru negru“ (egy gyaszkeret), în numĕrulŭ sĕu 49 dela 28 Februariu, cu următórele espectorărĭ tendențióse:

„Inaintea nóstră se află unŭ ḑiarŭ încadratŭ în negru. Acestŭ ḑiarŭ este „Gazeta Transilvaniei,“ fóiă cuotidiană, ce apare în Brașovŭ....“

(Aicĭ reproduce în traducere maghiară înscripția de pe pagina primă a foiei nóstre din 16 (28) Februarie și face sumarulŭ articulilorŭ, ce i-amŭ publicatŭ în acestŭ numĕrŭ în memoria martirilorŭ noștri dela 1785, apoi continuă astfelŭ):

„Eată, până unde amŭ ajunsŭ! In contra Ungariei vestesce o parte a propriilorŭ sĕi cetățenĭ apoteosa rĕscólei, a crimelorŭ, a trădărei de patriă, a tâlharilorŭ (rabló zsiványok) o vestesce în foi cotidiane....“

„Orĭ una orĭ alta.“

„Orĭ că cultulŭ lui Horiă însémnă reînvierea memoriei acelei fatale rĕscóle țĕrănescĭ (precum nicĭ nu póte însemná altceva, înaintea omului cu mintea sănĕtósă), orĭ că elŭ nu însémnă acésta.“

„Décă nu însémnă acésta, ceea-ce de altmintrelea ar fi de neînțelesŭ, atuncĭ acésta serbare aniversară a trădătorilorŭ de patriă românĭ n'ar avé absolutŭ nicĭ unŭ sensŭ.“

„Séu că ea are unŭ sensŭ și atuncĭ tótă festivitatea nu este altceva, decâtŭ rebeliune pe față sub masca reminiscinței istorice, ațîțare nerușinată în contra statului maghiarŭ, a națiunei maghiare, a regalității maghiare și în contra constituțiunei.“

„Ei bine, a suferi mai departe așa ceva este sinonimŭ cu sinuciderea, atuncĭ națiunea maghiară sĕ renunțe de a mai avé o patriă, pentru că nu are, deórece țéra, ce a câștigat'o cu prețulŭ sângelui sĕu și ea însa-și a apĕrat'o 1000 de anĭ, nu este patria ei, ci ea e a Românilorŭ, a Sașilorŭ, a Slovacilorŭ, a Sêrbilorŭ, a Croațilorŭ; țéra este unŭ bunŭ răpitŭ, care de aceea nu s'a reîntorsŭ în posesiunea dréptă a proprietarilorŭ ei, pentru că le-a lipsitŭ puterea. Indată ce proprietariulŭ legitimŭ va avé destulă putere, în acelașŭ momentŭ vorŭ isgoní pe usurpatorulŭ de 1000 de anĭ.“

„Ei bine, eată cestiunea; este destulŭ de clarŭ pusă. Este o cestiune de viață și mórte. Este o cestiune pentru presentulŭ și viitorulŭ națiunei maghiare.“

„Și față cu acéstă cestiune, nu mai este și nu mai póte fi la locŭ șovăirea, marinimositatea, liberalismulŭ, ecuitatea.“

„Trebue sĕ alegemŭ definitivŭ. Tristele esperiențe de 18 anĭ au pututŭ sĕ convingă pe Maghiarĭ despre aceea, că față cu agitatorii naționalitățilorŭ, carĭ năsuescŭ a se rumpe de Ungaria, numai o singură armă póte fi cu efectŭ: arma puterii; numai o singură politică: politica conservării proprie naționale, și numai o singură cale ne póte duce la consolidarea statului: calea unui regimŭ energicŭ și neîndurătorŭ.

„Inimicii patriei serbézā și divinézā memoria rebelilorŭ. Erĭ juriulŭ din Sibiiu a sancționatŭ proclamarea pe față a rebeliunii; ḑilele acestea o adunare comitatensă (a comitatului Bistriță-Năsĕudŭ) a pronunțatŭ anatema ei în contra societății de cultură maghiară trăgêndŭ chiar în tină năsuințele ei; în fiecare ḑi pressa naționalitățilorŭ sumuță pe Sașĭ, Românĭ, Slovacĭ și Croațĭ în contra statului maghiarŭ și a națiunei.“

„Asemenĭ stărĭ sunt numai printr'unŭ firŭ de pĕrŭ despărțite de rescóla armată, de rebeliune și de rĕsboiulŭ civilŭ. Asemenea agitațiunĭ, ca cele ce le facŭ necurmatŭ de 18 anĭ încóce în Ungaria fanaticele ḑiare și fanaticii naționalĭ, sprijinindu-se pe lucrarea de sobolĭ a asociațiilorŭ sociale, publice și secrete, și pe agitațiunile și doctrinile dușmănóse patriei ale cetelorŭ uriașe de școle poporale confesionale, învĕțătorĭ poporalĭ și preoțĭ, sunt tocmai de ajunsŭ spre a submina în scurtŭ timpŭ tótă Ungaria. Atuncĭ n'are sĕ urmeze decâtŭ unŭ amestecŭ moscovitŭ, decâtŭ o lovitură din afară: și Ungaria va avé sórtea Turciei.“

„Óre energiculŭ „patrioticŭ“ și petrioticulŭ „energicŭ“ regimŭ alŭ lui Tisza, sub a cărui domniă gloriósă de 10 anĭ lucrurile au ajunsŭ așa departe, ajunge-va acésta?

„Décă o va ajunge; atuncĭ partida guvernului iubilantă nu putea sĕ afle pentru cununa de laurĭ la aniversarea de 10 anĭ a ministrului-președinte unŭ cadru mai demnŭ decâtŭ cadrulŭ negru alŭ „Gazetei“!“

In ce stă prin urmare rebeliunea, de care vorbesce „Ellenzék“ în articululŭ de susŭ?

Elŭ ni-o spune destulŭ de clarŭ: In aceea că voimŭ sĕ fimŭ și sĕ rĕmânemŭ Românĭ și că voimŭ sĕ avemŭ și noi o patriă între marginile acestui imperiu.

Nu înțelegemŭ de ce ar trebuí sĕ pérā nația ungurĕscă dacă și Românulŭ va avé patriă.

Orĭ una, orĭ alta:

Orĭ că este indiferentŭ pentru Românĭ de-a remâné ceea ce suntŭ și de a avé și ei o patriă ca Maghiarii — atuncĭ nu-i mai importă dacă Horia va fi declaratŭ de unŭ pĕcătosŭ și tâlharŭ;

Orĭ că Românii voiescŭ se rĕmână Românĭ în vecĭ și sĕ aibă și ei patriă și atuncĭ Horia trebue sĕ le apară ca unŭ sfântŭ.

---

## Parastasele întru pomenirea martirilorŭ noștri din 1784—85.

M. Lechința, 19 Faurŭ 1885.

Domnule Redactorŭ! Duminecă în 17 Faurŭ v. s'a slujitŭ aci unŭ parastasŭ întru memoria martirilorŭ dela 1785: Horia, Cloșca și Crișanŭ. Parastasulŭ a fostŭ oferitŭ de d. George Cioclanŭ, proprietarŭ. I.

Valea-Galdei, în 6 Marțiu 1885.

*Domnule Redactorŭ!*

In 27 Februariu st. n. se pomeni judele din Intregalde cu adjunctulŭ preturei dela Ighiu Koncz Albert însoțitŭ de *pandurŭ și cincĭ gendarmĭ.*.

In aceea séră pandurii și gendarmii au fostŭ împărțițĭ în trei părțĭ, o parte a fostŭ îndreptată ca pază în crîngulŭ Necrelescĭ, a doua pază în crîngulŭ Ghioncanĭ, alŭ treilea a fostŭ ca dela judele până din josŭ de scólă. Fiecare pază a fostŭ însoțită de unŭ juratŭ. Tóte trei păzile au umblatŭ prin comună în susŭ și'n josŭ până în ḑorile ḑilei.

In 28 Februariu d-lŭ adjunctŭ se înfățoșă în școlă, însoțitŭ de judele com. și unŭ juratŭ. Păusândŭ câteva minute, ascultândŭ rĕspunsurile elevilorŭ, din limba maghiară și matematică. In fine a fostŭ întrebatŭ de cătră învĕțătorŭ, că cu ce ocasiune a venitŭ în Intregalde și când merge acasă? Rĕspunsulŭ fù: „că pentru facerea unui conspectŭ de esploatare a pădurilorŭ,“ — a venitŭ; — acasă nu merge până mâne fiind că-lŭ apucă nóptea până în Ighiu și locurile sunt rele — cu tóte că ar fi putută sĕ mérgă, fiind că nu era la amédă-ḑi, apoi călĕtoria până la Ighiu nu te costă mai multŭ ca 4 óre pe josŭ.

A fostŭ întrebată și gendarmeria de mai mulțĭ indivіḑĭ și chiar de cătră jurațĭ, că de unde au ordinulŭ și ce caută? Rĕspunsulŭ fù: că au ordinulŭ dela comanda supremă din Clușiu, ca în 27 Februariu séra sĕ se afle în comuna Intre Galde și că pentru ce, nu sciu.“

In 28 séra ér' ca în nóptea trecută au umblatŭ prin comună, însĕ acum fără jurațĭ, până Duminecă diminéța.

In 1 Marțiu au fostŭ întrebațĭ de nou: că pentru ce au venitŭ în comună, și ce e causa venirei și că stau pe spesele judelui 5 persóne și doi caĭ vr'o trei ḑile (?). Dară rĕspunsŭ n'am căpĕtatŭ, ci în fine își căutară de drumŭ, fără de a spune măcarŭ judelui că pentru-ce au venitŭ în comună.

Lucrulŭ este cunoscutŭ acum, că respectivii óspețĭ au fostŭ prevegetorĭ aniversărei lui Horia și Cloșca și că pentru aceea au adusŭ gendarmeria în 27 pela amédĭ, sĕ împedece pregătirile de serbare pe ḑiua de (28) 16 Februariu. Ei au credutŭ că poporulŭ munteanŭ va face luminație ca la aniversarea ḑilei de 3 (15) Maiu din anulŭ espiratŭ, pentru care au fostŭ inculpate vre-o patru persóne, dintre carĭ patru au fostŭ mântuite, ér învĕțătorulŭ *Domșa a fostŭ judecatŭ la o amendă de 50 fl. și 10 ḑile închisóre;* ér din partea tribunalului reg. din Alba-Iulia a fostŭ absolvatŭ.

Eată ce au ajunsŭ urmașii eroilorŭ, carĭ în tótă viéța lorŭ s'au luptatŭ pentru ușurarea sórtei nefericitului poporŭ, — ba au muritŭ frânțĭ în rótă pentru bietulŭ țĕranŭ. Acum urmașilorŭ suntŭ oprițĭ a aduce sacrificiu și rugăciunĭ pentru sufletele lorŭ, ba încă suntŭ păzițĭ prin gendarmeriă ca sĕ nu pótă împărțĭ milă la sĕrmanĭ. — O Dómne! Caută din ceriu și vedĭ! Opinca.

---

## Vocea unui plugarŭ.

*De lângă Betleanŭ*, Mărțișorŭ 1885.

Domnule Redactorŭ*!*

Lasă-mĕ și pe mine, ca pe unŭ plugarŭ sĕ ḑicŭ o vorbă așa cum voiu sci eu. De nu ți-am grăí noi, petrile ar trebuí sĕ-țĭ grăiéscă. Binecuvêntatŭ sĕ fii de D-ḑeu și de némulŭ românescŭ vecĭ pururea, că, dómne! ce pomenire frumósă ai făcutŭ în Gazeta D-tale pentru Horia, Cloșca și Crișanŭ!

Dintr'aceea cunoscŭ, că nu i-omŭ puté uita nicĭodată, că încă când eram mititelŭ și mĕ jucam eu și alțĭ copii de românŭ cu Ungurașii în colbŭ, de câte-orĭ ne sfădiam lao-laltă totŭ mereu ne porecleu: Hore. Noi eram mai mulțĭ ca ei și décă vedeamŭ, că ocărĕscŭ pe Horia, apoi ne măniamŭ, le stricamŭ jucăriile și-i băteamŭ bine.

Rugatu-ne-amŭ cu toții din tótă inima pentru Horia și soții lui precum ni-ai spusŭ și d-ta, și se vorŭ rugă copii de co-

pii de ai noştri. — Numai suntemŭ noi ţĕranii cam nĕcăjiţĭ, când vedemŭ că dreptatea pentru care au muritŭ ei, încă nicĭ acum n'am dobêndit'o cum se cade.

Ce gandescĭ, d-le Redactorŭ, sate marĭ, curatŭ românescĭ ca Pétra, Chiuza, Săsarmulŭ şi mai sciu eu câte, unde Ungurŭ şi Jidovŭ numai de semênţă poţĭ afla, totuşĭ ei le pórtă de nasŭ. Bietulŭ popă déců ḑice ceva, apoi ĭi rĕspundŭ domnii sĕ tacă, că Românii nu potŭ fi în slujbă, déců nu sciu limba ceea a stăpânirei, pe semne limba unguréscă.

Bunŭ! da căte sate suntŭ, unde o samă dintre Românĭ sciu şi ungaresce şi totŭ nu capĕtă nicĭ o pită! De pildă Betleanulŭ; Ungurii şi Jidovii şi cu Ţiganii la olaltă nu-sŭ câţĭ Românii. Este în Betleanŭ cancelariă de solgabirĕu, este judecată, dar în cancelariile aceste nu găsescĭ Românĭ decâtŭ nisce scriitorĭ puşĭ acolo de aḑĭ pe mâne. Mai de unăḑĭ a fostŭ totŭ în Betleanŭ alegere de birĕu. Vinarsulŭ a fostŭ capulŭ lucrului. Douĕ suflete — veḑĭ bine că nu de legea nóstră, s'au prăpăditŭ. Birĕu s'a alesŭ unŭ Ungurŭ, ér birĕu mai micŭ spre ruşinea lumii s'a alesŭ unŭ Jidovŭ.

Io cu mintea mea de sumanŭ şi de opincă nu potŭ pricepe, cum s'a pututŭ face unŭ lucru ca ala, când între plugarii din Betleanŭ suntŭ o samă, carĭ sciu vorbi şi ungaresce şi nemţesce, ca şi domnii din cancelariile lorŭ, apoi sciu o ţĭră de scrisóre, éca aşa cum sciu şi io şi totŭ n'au fostŭ băgaţĭ în sémă? Io aşŭ gândi multe, dar numai mi-se pare că aci nu-i lucru bunŭ. Aveamŭ în satulŭ nostru unŭ popă bĕtrânŭ, D-ḑeu sĕ-lŭ erte, acela cândŭ vedea că poporenii lui în treburĭ de acestea sătenescĭ tragŭ câte odată scurta, le ḑicea, „băgaţĭ de sémă ómenĭ bunĭ, că perirea vóstră şi dela voi vine!"

Apoi încă una nu-mĭ vine la socotélă. Scóla cea mândră şi frumósă din Betleanŭ, care mai nainte era încunjurată de Românĭ, acum are totŭ vecinĭ de altă lege. De o lature a mai rĕmasŭ unŭ Românŭ nĕcăjitŭ. Déců va cădé şi ograda lui într'o mână străină apoi Românii din Betleanŭ, déců or vré sĕ-şĭ încălḑéscă scóla, ca sĕ nu degere copii iérna de frigŭ, vorŭ trebui sĕ care în ograda scolii câte unŭ lemnŭ în spate prin tinda dascălului, unde biată dăscăliţă îşĭ face câte o ţĭră de mâncare.

Mai anŭ m'amŭ fostŭ dusŭ la d. dascălŭ de acolo cu nisce banĭ de securaţii şi amŭ vĕḑutŭ că vecinulŭ de către apusŭ alŭ scólei a făcutŭ acolo unŭ pălantŭ (stoborŭ, uluci) din pismă aşa de înaltŭ, încâtŭ ferêstra d-lui dascălŭ era îndosită cum se cade de către sóre. Spunŭ ómenii că a fostŭ putere, ca vatra aceea românéscă sĕ ajungă éră la unŭ românŭ, dară..... tacŭ.

Multe ar mai fi de scrisŭ, — dar eu nu mĕ pricepŭ aşa bine la scrisóre, le-orŭ scrie póte alţii. Numai una mai îngăduesce-mĕ, d-le Redactorŭ, sĕ ḑicŭ, c'apoi gatŭ. Când scóla din Betleanŭ va fi încunjurată de tóte părţile cu vecinĭ, carĭ vorŭ redica pălanturĭ în prejma ferestrilorŭ ei, óre mai îndoise-va orĭ-cine despre aceea, că domnii din Deşiŭ nu vorŭ avé destulŭ alianŭ, ca sĕ ḑică că scóla nu rĕspunde cu legile şi trebue încuiată? Betleanu-i orăşelŭ, la vreme va fi oraşŭ şi dómne! peste mână ne-arŭ fi, când Românii betlenarĭ şi noi aceştia din vecinĭ n'amŭ avé acolo o ţĭră de scânteiă românéscă!

Mĕ însemnŭ cu plecăciune

Sandu, plugarŭ din vecinĭ.

## DIN DIETA UNGARIEI.

Şedinţa camerei deputaţilorŭ dela 28 Februariu. — Se desbate § 6 din proiectulŭ de reformă a camerei magnaţilorŭ, care hotăresce că membri pe viéţă se numescŭ de către Maiestatea Sa cei ce şi-au câştigatŭ merite în viaţa publică, la propunerea consiliului de miniştri.

Baronulŭ Hussar, deputatŭ ardelenŭ, deşi e pentru reforme democratice, condamnă orĭ ce nouă instituţiune, fiă aristocratică séu democratică, pentru Ardélŭ, şi acésta pentru că e adoratorŭ alŭ »ideii de statŭ maghiarŭ.« Demonstraţiunile duşmane (?) statului ale naţionalităţilorŭ, ca d. e. în Năsăudŭ şi Câmpenĭ, nu permitŭ a se vota instituţiunĭ nouĕ, care nutrescŭ agitaţiunile naţionalităţilorŭ. Aristocraţia ardelénă sĕ caute a nu perde pământulŭ de sub picióreie ei, căcĭ atuncia ungurismulŭ e periclitatŭ şi ar aduce după sine sfĕrîmarea statului ungarŭ. Elŭ nu e pentru alegere, ci votéză § 6.

Edmund Steinacker ḑice, că particularismulŭ provincialŭ şi naţionalŭ numai prin egală îndreptăţire se póte învinge. Combate pe cei ce se temŭ de representarea naţionalităţilorŭ în camera magnaţilorŭ şi carĭ ḑicŭ că acésta'i unŭ periculŭ pentru statulŭ ungarŭ. Acésta'i o vĕtămare a multorŭ milióne de cetăţenĭ carĭ cerŭ aceleaşĭ drepturĭ egale cu rasa domnitóre şi carĭ nu vreau sĕ fiă bănuiţĭ şi atacaţĭ din causa năsuinţelorŭ lorŭ legitime naţionale. Ciudată democraţiă e aceea care cere pentru camera magnaţilorŭ dreptulŭ de numire esclusivŭ, dér care vrea sĕ rĕmână la graniţele rasei domnitóre. Ministrulŭ preşedinte lucréză totŭ în acestŭ sensŭ aşa că cuvintele binevoitóre ale lui Jokay, d'a se lăsa cursŭ liberŭ nisuinţelorŭ de cultură ale nemaghiarilorŭ, au numai o valóre fórte academică. Drepturile acestora din urmă l'au recunoscutŭ în discursurile lorŭ numai Desider Szilagy şi Achaz Beothy. Ar fi o stricăciósă învĕţătură pentru statulŭ ungarŭ, ca sĕ se baseze numai pe una din naţionalităţile sale. Totalitatea lorŭ l'au susţinutŭ până acum, ea şi'lŭ va susţiné, căcĭ acéstă totalitate nu este numai o mână de ómenĭ, cum a afirmatŭ ministrulŭ preşedinte despre rassa domnitóre. De aceea totalitatea cetăţenilorŭ, fără deosebire de naţionalitate, trebue representată în camera magnaţilorŭ. Numai aşa acéstă cameră va fi o colónă a statului ungarŭ.

Stefan Keglevich nu vrea cu nicĭ unŭ preţŭ sĕ fiă naţionalităţile séu chiar rassele representate în camera magnaţilorŭ, fiindcă elŭ nu póte accepta, că acestea arŭ putea avea deosebite interese faţă cu statulŭ, dér nicĭ represalii sĕ nu se aplice faţă cu ele, deórece presiunea morală a progresului spiritualŭ e singurulŭ mijlocŭ de amalgamisare.

Ministrulŭ preşedinte Tisza declară, că elŭ încă doresce sĕ între în camera magnaţilorŭ şi astfelŭ de membri, carĭ dupĕ limba lorŭ maternă nu aparţinŭ naţionalităţii, maghiare, dér doresce ca respectivii membri sĕ nu fiă credincioşĭ numai naţionalităţii lorŭ, ci şi statului maghiarŭ, ér astfelŭ de membri se potŭ aduce în cameră numai prin denumire (Aprobărĭ vii în drépta). Ceea ce privesce statulŭ, de a zugrăvi pe păretepedraculŭ năsuinţelorŭ esclusivŭ naţionalistice, trebue sĕ mărturisescŭ, că nu amŭ obiceiulŭ a face acésta; ba în multe casurĭ, când s'a zugrăvitŭ chiar cineva ca dracŭ (Ilaritate şi aprobărĭ) i-amŭ ridicatŭ mantaua şi amŭ arătatŭ, că respectivulŭ nu e dracŭ, ci pórtă numai masca lui. (Ilaritate şi aprobărĭ.) Orĭ cum icĭ şi colo se găsescŭ în adevĕrŭ astfelŭ de diavolĭ; cu privire la acésta socotescŭ că a mea e datoria sĕ nu-i zugrăvescŭ pe părete, ci sĕ-i strîvescŭ de părete, încâtŭ mai multŭ sĕ nu se pótă mişca. (Aprobări generale.)

Benedikt Göndöcs ḑice că nu e antisemitŭ. Cu colegulŭ sĕu deputatŭ Paulŭ Mendel aflându-se mai deunăḑĭ în trenŭ, fŭ întrebatŭ: «Ei, vĕ vomŭ trântí la votŭ, Reverendissime?« Göndöcs i-a rĕspunsŭ: „Dacă vreţĭ ca rabinulŭ vostru supremŭ sĕ fie acolo, aduceţĭ articolii credinţei vóstre; dacă stă în ei, că jidovulŭ iubesce pe deaprópele sĕu creştinŭ, ca pe ceialalţĭ jidovĭ, că înşelătoria este pĕcatŭ şi crimă. atuncĭ şi ura în contra vóstră va înceta."

Şedinţa dela 2 Martie. — D. V. Babeşŭ îşĭ desvóltă interpelarea, care e cunoscută cetitorilorŭ noştri.

Şedinţa dela 3 Martie (ḑiua după jubileulŭ lui Tisza). — Alex. Csanady: Proiectulŭ de lege alŭ lui Koloman Tisza... (Ilaritate în drépta). De géba rîdeţĭ. Pe mine nu mĕ zăpăciţĭ. Proiectulŭ lui Koloman Tisza... (Eljen în drépta) alŭ lui Koloman Tisza... (Vii Eljen-urĭ în drépta) alŭ lui Koloman Tisza... (Furtunóse Eljen-urĭ în drépta). Voiu ḑice de ḑece orĭ, d'o sută de orĭ.

Preşedintele (sună) rógă camera sĕ asculte pe oratorŭ.

Alex. Csanady: Proiectulŭ de lege alŭ lui Koloman Tisza n'are altŭ scopŭ, decâtŭ ca sĕ dispună necondiţionatŭ de membri camerei magnaţilorŭ, după cum domnesce elŭ în camera deputaţilorŭ.

In şedinţa următóre se dă proiectului de lege a treia cetire.

## SCIRILE ḐILEI.

Maiestatea Sa, monarchulŭ nostru, încă a felicitatŭ pe prim-ministrulŭ Tisza, cu prilejulŭ jubileului de 10 anĭ, prin următórea telegramă: „Primesce cele mai călduróse ale mele felicitărĭ la ḑiua de astăḑĭ, în care cu recunoştinţă 'mĭ-aducŭ aminte de serviciile, ce mi-ai făcutŭ Mie şi ţĕrii în trecere de ḑece anĭ, asigurându-te de nestrămutata mea graţiă şi încredere şi din inimă dorindŭ, sĕ 'ţĭ facă încă mulţĭ anĭ Dḑeu parte de putere, sănătate şi tăriă în activitatea, ce-ai jertfitŭ într'unŭ modŭ deosebitŭ pentru tronŭ şi patriă."

—0—

In momentulŭ de a încheiă fóia, amŭ primitŭ scirea, că deputaţiunea trimésă de archidiecesa greco-orientală română la Viena în afacerea »milei împĕrătescĭ,« a fostŭ primită pré graţiosŭ erĭ Joi în audienţă de Maiestatea Sa monarchulŭ, căruia i s'a înmânatŭ representaţiunea consistorului archidiecesanŭ. M. Sa monarchnlŭ a bine voitŭ a conversa cu fiecare membru alŭ deputaţiunei.

—0—

Astăḑĭ s'a deschisŭ în Braşovŭ sinodulŭ protopresbiteralŭ în sala de adunare a comitetului parochialŭ dela biserica sf. Nicolae din Scheiu.

—0—

Duminecă în 24 Februariu v. sinodulŭ parochialŭ alŭ bisericii sf. Nicolae din Scheiu va ţiné şedinţă. Sĕ ia parte câtŭ mai mulţĭ membri ai sinodului, deórece e vorba de verificarea socotelelorŭ.

—0—

Rĕspunsulŭ ce l'a datŭ ministrulŭ-preşedinte deputaţiunei Seghedinului, comitatului Torontalŭ şi prefecţilorŭ ardelenĭ, bănăţenĭ şi din ţéra ungurésca, nu se referă decâtŭ numai la maghiarisarea şi asimilarea naţionalităţilorŭ nemaghiare.

—0—

Constituirea reuniunei ardelene de maghiarisare va fi la 15 Martie n. la 10 óre a. m. în sala redutei orăşenescĭ din Clujiu. La adunarea generală sunt convocaţĭ toţĭ prefecţii, viceprefecţii maghiarĭ, inspectorii scolarĭ, deputaţii maghiarĭ din Ardélŭ, şi ca representanţĭ ai pressei capitalei publicistii Gustav Beksics, Carolŭ Eötvös şi br. Ivor Kaas. „Naturalŭ, ḑice »Magyar Polgar«, se póte privi ca învitatŭ la adunarea constitutantă „orĭce patriotŭ.«

—0—

Ni sĕ comunică, că între drumulŭ St. Ghiorghiului şi Hăghicului, s'a gasitŭ erĭ într'o vale unŭ omŭ mortŭ. Plecândŭ alaltaerĭ de la Hăghicŭ la tĕrgulŭ St.-Ghiorghiului şi luândŭ cu sine o sumă măricică de banĭ, a fostŭ întêmpinatŭ de hoţĭ, omorîtŭ, ér banii luaţĭ.

—0—

In Cetinje se facŭ marĭ pregătirĭ pentru primirea prinţului de coróna Rudolfŭ. S'a angajatŭ şi o musică din Cattaro, nefiindŭ nicĭ o orchestră în Cetinje.

—0—

Profesorulŭ Thomas Cropstone-Archer, directorulŭ museului de arte şi sciinţe din Londra, asistândŭ la 23 Februariu n. la înmormêntarea fiicei sale, se aplecă la pămêntŭ ca sĕ depună o coróna pe mormêntulŭ ei, dar nu se mai ridică: murise.

## O armă în contra maghiarisărei.

*Braşovŭ*, 20 Faurŭ 1885.

Din ḑi în ḑi nu numai că suntemŭ în totŭ chipulŭ şicanaţĭ şi apăsaţĭ de Maghiarii dela putere prin imposite, legĭ, procese de pressă, etc., dar răbdarea nóstră cea pré mare îi încuragiază totŭ mai multŭ de a face paşĭ serioşĭ şi pentru a ne maghiarisá.

Fantasia stăpânilorŭ statului maghiarŭ este atâtŭ de mare, încâtŭ din statulŭ poliglotŭ care'lŭ stăpânescŭ astăḑĭ, ar dori sĕ formeze unŭ statŭ curatŭ maghiarŭ, cu o singură naţiune şi limbă — adecă maghiară. Ei, orbiţĭ de fanatismulŭ lorŭ, urmărescŭ acea idee fórte zelosŭ, formândŭ în fiecare oraşŭ reuniunĭ de maghiarisare.

O astfelŭ de reuniune e pe cale de a se formá şi aicĭ la noi în Braşovŭ, sub cuvêntŭ că naţiunea Olahilorŭ ameninţă pe Maghiarĭ.

Ar fi fórte ridiculŭ a ne turbura câtŭ de puţinŭ de acéstă reuniune de maghiarisare; puterea morală a Românului o cunóscemŭ, şi lucrarea gigantică ce vréu s'o încépă o mână de Maghiarĭ »néoşĭ«, o putemŭ considera de acum ca sdrobită de massa poporaţiunei române şi săsescĭ.

Nu, nu'i vomŭ da nicĭ cea mai mică importanţă. Nu avemŭ noi o puternică armă de apĕrare şi talismanŭ în contra maghiarisărei: **a nu vorbi de locŭ limba maghiară?**

Tocmai prin aceste şicane ni se trage atenţiunea a delătura orĭce ocasiune de a vorbi limba maghiară.

Imĭ iau voiă a atrage atenţiunea la unŭ rĕu care esistă în societatea nóstră, pentru ca sĕ'lŭ putemŭ desrădăcina, şi pentru ca sĕ nu lăsămŭ sĕ se'nvechéscă.

Nu numai noi Românii dar şi Saşii suntemŭ serviţĭ de personalŭ maghiarŭ, care se recruteză anŭ de anŭ din Sĕcuime. Aprópe fiecare familiă posede 1—2 fete servitóre maghiare. — Nu că prin acestŭ faptŭ s'ar esopera unŭ modŭ de maghiarisare, dar în contactulŭ ḑilnicŭ suntemŭ siliţĭ a vorbi acéstă limbă în familiă şi în menagiulŭ nostru.

Insĕ este mai durerosŭ când aceste servitóre de naţionalitate streină au fórte adesea sub îngrijirea lorŭ copilaşii Românilorŭ din cea mai fragedă etate. Cea dintêiu şi gravă urmare a acestei împrejurărĭ este — din norocire în puţine familii — că acestĭ copilaşĭ mai ântêiu încépŭ a gângăni şi vorbi limba »maghiară«, ér nu limba maternă. Mai vedem pe urmă pe micii copii în acea etate când orĭce istorisire, orĭce întêmplare îi impresionéză şi se gravéză în memoriă póte pentru tótă viaţa, îi vedemŭ ḑicŭ, adormiţĭ în cântece ungurescĭ, şi distraşĭ prin basme maghiare.

Nu avemŭ noi óre basmele nóstre poporale, pentru care şi alte naţiunĭ ne invidiază? N'avemŭ cântecile nóstre tradiţionale? Decĭ sĕ delăturămŭ şi din acele puţine familii acestŭ rĕu câtŭ se póte de curêndŭ.

Scimŭ cu toţii câtŭ este de deşteptŭ Românulŭ dela sate, scimŭ cu toţii câtŭ este acestŭ poporŭ de nĕcăjitŭ, încâtŭ emigréză familii întregĭ în ospitala soră România.

Apelezŭ decĭ la tóte damele române şi la toţĭ Românii sĕ depărteze serviciulŭ maghiarŭ, înlocuindu-lŭ prin junele nóstre fete române, care prin inteligenţa lorŭ naturală, cu puţină ostenélă vorŭ întrece în curêndŭ servitórele maghiare.

Apelezŭ la tótă inteligenta nóstră preoţime de aci şi din sate, sĕ îndemneze pe junele fete române a intra în serviciulŭ nostru; sĕ vorbimŭ în continuu limba nóstră ameninţată, căcĭ:

«Multŭ e dulce şi frumósă, limba ce-o vorbimŭ,
Altă limbă armoniósă ca ea nu găsimŭ.«

**O damă română.**

---

## Raportulŭ secretarului generalŭ
### asupra lucrărilorŭ academiei române în decursulŭ anului 1884—1885.

*Domnilorŭ Colegĭ,*

Amŭ onóre a vĕ presenta relaţiunea lucrărilorŭ Academiei şi a Delegaţiunii în decursulŭ anului academicŭ espiratŭ.

Inainte de tóte ţinŭ a vĕ asigura, că Academia nu a suferitŭ nicĭ o perdere însemnată în urma nefastului incendiu, întêmplatŭ chiar în timpulŭ sesiunii generale trecute. Neorînduiala în care au fostŭ atuncĭ aduse colecţiunile nóstre a încetatŭ îndată după închiderea sesiunii, căcĭ încă în vacanţa Paştilorŭ s'au pusŭ în ordine biblioteca, colecţiunea manuscriptelorŭ şi a documentelorŭ iar Academia şi-a putută ţiné şedinţele ordinare în localulŭ sĕu. Făcêndu-se apoi cercetare amănunţită, s'a aflatŭ, că perderea suferită de biblioteca Academei cu aceea ocasiune este de 133 diferite broşurĭ, din care multe se află în alte exemplare în biblioteca nóstrŭ; în totalŭ o perdere cu totulŭ neînsemnată. Mai multe amĕnunte în acéstă privinţă ni se vorŭ comunica de comisiunea Bibliotecei prin raportulŭ sĕu anualŭ.

Singura colecţiune, care nu s'a pusŭ încă în orînduială, este colecţiunea numismatică. Causele suntŭ douĕ: ântêiu greutatea de a clasifica din nou o colecţiune de monete adusă în desordine, şi alŭ doilea lipsa de spaţiu, căcĭ armoriulŭ de astăḑĭ numai póte conţine colecţiunea nóstră.

In acestŭ locŭ amŭ durerea de a vĕ comunica scirea întristătóre despre mórtea distinsului şi cunoscutului filo-românŭ Ubicini, membru onorarŭ alŭ Academiei. Simţĕmintele lui de simpatiă pentru Românĭ şi îndelungata lui activitate pentru binele naţiunei nóstre suntŭ de toţĭ cunoscute. Prin mórtea lui amŭ perdutŭ unulŭ din vechii luptătorĭ pentru înaintarea politică şi culturală a Românilorŭ.

I. Şedinţele ordinare de peste anŭ.

Şedinţele sĕptĕmânale ale Academiei s'au ţinutŭ regulatŭ şi au fostŭ ocupate cu diferite cestiunĭ sciinţifice şi administrative.

1. Şedinţele dela 15 şi 22 Iunie au fostŭ ocupate cu lungĭ discuţiunĭ asupra unei propunerĭ formulată de colegulŭ nóstru d-lŭ Odobescu şi trimésă Academiei de ministeriulŭ instrucţiunei publice. Propunerea acésta era de a se face în capitala nóstră în tómna viitóre întrunirea congresului internaţionalŭ de antropologiă şi archeologiă preistorică. Cu ocasiunea discuţiunii acestei propunerĭ, amŭ constatatŭ cu toţii nesuficienţa mişcărei literare şi sciinţifice în ţéră la noi, şi din acéstă causŭ ne-amŭ vĕḑutŭ în neputinţă de a aduna la noi pe învĕţaţii Europei şi a-i primi în modŭ demnŭ şi onorătorŭ pentru ţéră. In rĕspunsulŭ datŭ ministerului instrucţiunei publice, prin care i s'a comunicatŭ părerea academiei, amŭ atrasŭ tótă atenţiunea guvernului asupra relei stărĭ de lucrurĭ în care ne aflămŭ în privinţa sciinţifică şi asupra necesităţii de a se da unŭ impulsŭ solidŭ studiilorŭ sciinţifice în generalŭ şi celorŭ privitóre la ţéra nóstră în particularŭ.

2. In şedinţa publică dela 1 Iunie, d-lŭ colegŭ B. P. Haşdeu, conformŭ decesiunii luate în sesiunea generală trecută, a presentatŭ programa lucrată de D-sa pentru adunarea datelorŭ limbistice din graiulŭ viu alŭ poporului pentru a se ajuta la facerea marelui dicţionarŭ etimologicŭ alŭ limbei române, cu lucrarea căruia este însărcinatŭ. D-sa a arĕtatŭ marea importanţă ce au cercetările de acestŭ felŭ şi resultatele bogate ce producŭ ele.

3. In aceeaşĭ şedinţă d-lŭ membru corespondentŭ Gr. G. Tocilescu a făcutŭ o relaţiune despre descoperirile epigrafice din Dobrogea precum şi despre starea de atuncĭ a săpăturilorŭ dela Adam-Clissi.

4. In şedinţa publică din 14 Decembre P. S. S. episcopulŭ Melchisedecŭ a cetitŭ unŭ memoriu istoricŭ asupra bisericei Trei-Ierarchĭ din Iaşĭ.

5. In şedinţa dela 1 Februariu P. S. Sa a cetitŭ unŭ memoriu despre »escursiunea făcută în Bulgaria.«

6. In şedinţa dela 15 Februariu D-lŭ Haşdeu a cetitŭ ca specimenŭ din Magnum Etymologicum Romaniae articolulŭ privitorŭ la cuvêntulŭ ariciu.

7. In şedinţele sĕptĕmânale Acadnmia a fostŭ ţinută continuu în curentŭ cu mersulŭ lucrărilorŭ carĭ se făcéu în urma decisiunilorŭ luate în sesiunea generală trecută.

8. D-lŭ Colegŭ Florianŭ Porcius a presentatŭ discursulŭ sĕu de recepţiune care are a se ceti în sesiunea acésta. Cu rĕspunsulŭ s'a însărcinatŭ D-lŭ Dr. D. Brândză.

II. Publicaţiunile Academiei esecutate în anulŭ espiratŭ.

1. Analele. Douĕ volume din Anale rĕmăseserĕ neterminate din anii trecuţĭ şi anume:

Vol. IV. Secţiunea II-a, conţinêndŭ memoriile şi notiţele pe anulŭ 1881—1882, a fostŭ completatŭ prin tipărirea lucrării D-lui Dr. D. Brândză despre »Vegetaţiunea Dobrogei.«

De asemenea s'a terminatŭ şi Volumulŭ V, secţiunea II-a, cuprinḑêndu memoriile pe anulŭ 1882—1883 prin tipărirea lucrării D-lui I. Sbiera despre Grigorie Urechie.

Memoriile cuprinse în aceste douĕ volume s'au trimisŭ separate, îndată ce s'au tipăritŭ, membrilorŭ şi instituţiunilorŭ cu cari suutemŭ în schimbŭ de publicaţiunĭ. La încheierea volumelorŭ s'au făcutŭ titlurĭ şi table de materii pentru volumele întregĭ şi s'au espediatŭ şi ele celorŭ cari au primitŭ memoriile în broşurĭ, spre a le puté pune în ordine.

Pentru aceste douĕ volume de memorii se anunţaserĕ douĕ lucrărĭ carĭ în urmă nu s'au pututŭ publica în ele; una a mea asupra documentelorŭ găsite la Wiesbaden şi dăruite Academiei, alta a D-lui V A. Urechiă despre câteva documente în limba polonă asupra lui Mihaiu Vodă Vitézulŭ facsimilate de rĕposatulŭ A. Papiu Ilarianŭ. Amŭ credutŭ că nu ar fi fostŭ bine sĕ mai fi ţinutŭ volumele acestea neîncheiate până se vorŭ tipări şi cele doue memorii, fiind-că erau deja destulŭ de întârḑiate. Lucrările acestea se vorŭ puté publica într'unŭ volumŭ următorŭ.

Analele pentru anulŭ trecutŭ 1883—1884 s'au tipăritŭ şi împărţitŭ tóte: Secţiunea I, Desbaterile, s'a împărţitŭ în luna Ianuariu. Memoriile carĭ compunŭ secţiunea a II-ua au fostŭ tipărite îndată după sesiunea generală din urmă şi s'au împărţitŭ îndată după tipărite. Volumulŭ s'a închisŭ cu memoriulŭ Dlui Gr. Stefănescu despre Coleopterele Româniai.

In acestŭ modŭ amŭ ajunsŭ la ḑi cu publicarea „Analelorŭ,« ne mai fiindŭ nicĭ o parte din ele în întârḑiere.

2. »Colecţiunea de poesii poporale din Ardealŭ, adunate de d-nii I. Jarnik şi A. Bârsanŭ« era tipărită încă la sesiunea generală trecută. In acea sesiune generală D-vóstră aţi aprobatŭ ca glosarulŭ ce lucrase d-lŭ Jarnik pentru acéstă colecţiune sĕ fiă tipăritŭ la Praga sub îngrijirile d-sale. D-lŭ Jarnik a supusŭ glosarulŭ întregŭ la o revisuire radicală, prin care lucrarea d-sale a fostŭ fórte multŭ îmbunătăţită. Una din schimbările ce a făcutŭ în glosarŭ este că semnificarea vorbelorŭ românescĭ s'a făcutŭ în limba francesă în locŭ de cea germană, cum era în redacţiuuea presentată Academiei. Revisiunea făcută de d-lŭ Jarnik, fiindŭ adeseorĭ refacere totală, a ocupatŭ multŭ timpŭ aşa în câtŭ glosarulŭ nu este încă întregŭ tipăritŭ. S'au tipăritŭ până acumŭ 3 cóle în 108 pagine.

Acestŭ glosarŭ sistematicŭ este de mare preţŭ şi va ridica fórte multŭ valórea colecţiunii de poesii poporale tipărită de Academiă, prin bogăţia materialului pentru studiulŭ limbei române.

Colecţiunea se va precede atuncĭ de o precuvêntare, în care adunătorii ei vorŭ esplica cu deamĕruntulŭ cum, când şi din carĭ anume regiunĭ s'au adunatŭ poesiile poporale din acea frumósă colecţiune. Peste puţinŭ timpŭ putemŭ spera, că colecţiunea va fi publicată dimpreună cu tóte aceste lucrărĭ întregitóră. Pentru acoperirea chieltuelelorŭ de tipărire a glosarului s'au trimisŭ d-lui Jarnik unŭ acomptŭ de 900 lei.

3. Din »Istoria romană de Titu Liviu« în traducerea premiată a d-lui N. Barbu s'a publicatŭ volumulŭ I. cuprinḑêndŭ primele 6 cărţĭ, a cărorŭ tipărire era gata încă dela sesiunea trecută. In cartónele cancelariei se mai află traducerea cărţii VII. Când traducĕtorulŭ va presenta materialulŭ suficientŭ pentru formarea volumului II. Academia va avé a luá mĕsurile ce va creḑe de cuviinţă pentru continuarea tipăririi. (Va urmă.)

---

## Academia română.

### *Progrvma*

*lucrărilorŭ sesiunii generale din anulŭ 1885.*

1. Raportulŭ Secretarului generalŭ despre activitatea Academiei şi a secţiunilorŭ în decursulŭ anului încetatŭ. (Art. 17 Statute şi art. 12 Regulamentŭ).

2. Alegerea comisiunii pentru esaminarea lucrărilorŭ facute de delegaţiune în decursulŭ anului încetatŭ, — a Comisiunii pentru cercetarea compturilorŭ din anulŭ încetatŭ şi pentru combinarea bugetului pe anulŭ 1885—1886. (Art. 27 Regul.)

3. Darea de sémă a d-lui Haşdeu despre lucrarea Marelui Etimologicŭ alŭ limbei române.

4. Discursulŭ de recepţiune alŭ d-lui Florianŭ Porcius şi rĕspunsulŭ d-lui Dr. D. Brândză.

5. Raportulŭ Comisiunii însărcinate cu cercetarea cărţilorŭ întrate la concursŭ pentru marele premiu Năsturelŭ de 12000 lei şi premiulŭ Eliade 5000 lei.

6. Raportulŭ Comisiunii însărcinate cu cercetarea lucrărilorŭ Delegaţiunii în decursulŭ anului 1884—1885 (Art. 27 Reg.)

7. Raportulŭ asupra stării financiare a Academiei (Art. 7 lit. b. Statute).

8. Cestiunea ortografiei. Continuarea discuţiunii asupra lui u mutŭ finalŭ.

9. Determinarea subiectelorŭ de pusŭ la concursŭ pe anii viitorĭ (Art. 7. lit. a Statute).

10. Determinarea subiectului ce este a se pune la concursulŭ premiului Eliade-Rădulescu de 5000 lei pentru anulŭ 1888 (Art. 95 Regul.)

11. Alegerea unei Comisiunĭ pentru cercetarea colecţiunilorŭ de arii poporale române, carĭ se vorŭ presentá la concursulŭ premiului Eeliade-Rădulescu de 5000 lei pe anulŭ 1886.

12. Alegerea comisiunii de 9 membri pentru cercetarea publicaţiunilorŭ ce vorŭ intrá la concursulŭ premiilorŭ anuale în anulŭ viitorŭ 1886. (Art. 7. lit. c. Statute).

13. Raportulŭ Comisiunei bibliotecei.

14. Formarea bugetului pe anulŭ 1885—1886. (Art. 7 lit. m. si Art. 40 Statute).

15. Dispoziţiunĭ pentru facerea unei nouĕ ediţiunĭ a „Istoriei Românilorŭ în epoca lui Mihaiu Vitézulŭ de N. Bălcescu.«

16. Alegerĭ de membri onorarĭ şi corespondenţĭ.

17. Propunerĭ diverse din partea secţiunilorŭ şi a membrilorŭ.

18. Alegerea delegaţiunii pe anulŭ viitorŭ 1885—1886. (Art. 7. lit. i. şi Art. 15 Statute).

19. Raportulŭ secretariului generalŭ asupra lucrărilorŭ secţiunii generale. (Art. 12 Regul.)

---

## DIVERSE.

**Dărîmare de casă din causa zăpeḑei.** — O telegramă din Petersburg, cu data de 22 Februariu, anunţă următórele: »Erĭ séră rĕsună strigătulŭ de grózä că o casă, numită a lui Wjasenski, s'a dĕrîmatŭ. Acéstă clădire, locuită de mii de persóne, are o mare întindere, este rĕu construită şi se bucură cu dreptŭ cuvêntŭ de renumele ce'lŭ are în privinţa unei necurăţenii ne mai pomenite. Din norocire sgomotulŭ era esageratŭ. La o aripă din curte se scufundase acoperişulŭ din causa prea marei zăpeḑĭ căḑută în cele din urmă ḑile, găurise podéla dela trei caturĭ, afundândŭ pe toţĭ ómenii ce se aflau prin camerele d'acolo, şi nu se oprise decâtŭ la etagiulŭ de josŭ, care era boltitŭ. Saperii alergară îndata şi începură a lucra cu facle spre a scăpa pe nenorociţĭ. Pe câtŭ se scie până acum, numĕrulŭ celorŭ morţĭ este neînsemnatŭ. După ḑece minute dela întêmplarea acestei nenorocirĭ veni însuşĭ împĕratulŭ la faţa locului şi visită tóte acele locurĭ întunecóse şi murdare fiindŭ însoţitŭ numai de comandantele pompierilorŭ.«

***

**Monumentulŭ lui Washington.** — Ceremonia inaugurării monumentului lui Washington s'a făcutŭ la Washington la 21 corentŭ. O mulţime numerósă a luatŭ parte la acéstă ceremoniă. Monumentulŭ are 555 picióre înălţime şi a costatŭ 1.000,000 dolarĭ, din carĭ 900,000 au fostŭ daţĭ de guvernŭ. Construcţiunea este în formă de turnŭ, care se vede la o distanţă de mai multe mile şi întrece Capitolulŭ. Se póte urca în vêrfulŭ monumentului printr'o scară interióră şi printr'unŭ ascensorŭ.

***

**Născocitóre mai sunt fetele.** — Intre tinerile fete ale Uniunei este unŭ obiceiu fórte lăţitŭ, d'a scrie câteva rêndurĭ fórte mĕruntŭ pe pliculŭ scrisórei şi a lipi peste ele marca postală. Astfelŭ fiica póte da fără frică scrisórea sĕ i-o citéscă buna sa mamă, sĕ o întocméscă înaintea ochilorŭ ei şi sĕ-o dea servitórei ca s'o pună în cutia de scrisorĭ. Se deslipesce cu băgare de sémă marca: »Spune fratelui tĕu, ca se mĕ aştepte astă séră la colţulŭ sciutŭ,« citesce amica care primesce scrisórea. O tênĕră, funcţionarŭ la poste într'unŭ orăşelŭ, care cunoscea de mai 'nainte secretulŭ şi se folosise de elŭ, deslipesce acum mărcile de pe scrisorĭ dela dame cunoscute ei şi după ce citesce pune alte mărcĭ şi peste ele sigilulŭ postei. Aşa a făcutŭ cu o amică a ei, care aflândŭ despre acéstă violare a secretului scrisorilorŭ a acusat'o. E o cestiune de dreptŭ, dacă în casulŭ de faţă esistă séu nu o violare a secretului scrisorilorŭ.

***

NECROLOGŬ. — Iulia Dragoşŭ, născ. Csillag, din Gerţa-mică, în 5 Faurŭ c. după o bólă grea şi-a datŭ sufletulŭ în mânile Domnului, fiindŭ în etate de 48 de anĭ.

Fie'i ţĕrîna uşóră!

---

## Convocare.

Despăţĕmĕntulŭ I. alŭ reuniunei învĕţătorilorŭ rom. din districtulŭ alŭ X-lea Braşovŭ îşĭ va ţiné adunarea sa generală Sâmbătă la 9 (21) Marte a. c. în sala caselorŭ bisericilorŭ române din Săcele, în Satulungŭ dela 9—12 óre a. m. şi dela 2—5 p. m. la care suntŭ toţĭ membrii cu stimă învitaţĭ a participá.

Obiectulŭ va fi:

1. Constituirea despărţĕmêntului.
2. Desbaterea temei propusă de comitetulŭ centralŭ alŭ reuniunei nóstre: »*Higiena în serviciulŭ educaţiunei, — în specialŭ mijlócele prin care se potc promová în modŭ higienicŭ desvoltarea fisică a elevilorŭ.*«
3. Propunerĭ de sine stătătóre.

Satulungŭ, 18 Februariu st. v. 1885.

**Ioanŭ Doroa,** preşedinte. **I. Dariu,** notarŭ.

---

**Editorŭ: Iacobŭ Mureşianu.**
**Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurelŭ Mureşianu**

### Cursulŭ la bursa de Viena
din 5 Martie st. n. 1885.

| | |
|---|---|
| Rentă de aurŭ 4% | 98.90 |
| Rentă de hârtiă 5% | 93.95 |
| Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare | 147.40 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune) | 99.— |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune) | 122.25 |
| Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune) | 109.25 |
| Bonurĭ rurale ungare | 103.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 1C3.— |
| Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ | 103.— |
| Bonurĭ cu cl. de sortare | 102.50 |
| Bonurĭ rurale transilvane | 102.30 |
| Bonurĭ croato-slavone | 103.— |
| Despăgubire p. dijma de vinŭ ung. | —.— |
| Imprumutulŭ cu premiu ung. | 119.25 |
| Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului | 119.— |
| Renta de hărtiă austriacă | 83.60 |
| Renta de arg. austr. | 84.20 |
| Renta de aurŭ austr. | 108 50 |
| Losurile din 1860 | 138.80 |
| Acţiunile băncel austro-ungare | 868.— |
| Act. băncel de creditŭ ung. | 311.50 |
| Act. băncel de creditŭ austr. | 303.20 |
| Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ | 5.80 |
| Napoleon-d'orĭ | 9.79½ |
| Mărcĭ 100 împ. germ. | 60.45 |
| Londra 10 Livres sterlinge | 124.25 |

### Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 21 Februariu st. v. 1884.

| | Cump. | vênd. |
|---|---|---|
| Renta română (5%) | 92 | — |
| Renta rom. amort. (5%) | 95⅛ | — |
| » convert. (6%) | 90 | — |
| Împr. oraş. Buc. (20 fr.) | 32 | — |
| Credit fonc. rural (7%) | 101¼ | — |
| » „ „ (5%) | 86½ | — |
| » » urban (7%) | 97 | — |
| » » » (6%) | 91¾ | — |
| » » » (5%) | 84½ | — |
| Banca naţională a României | 1200 | — |
| Ac. de asig. Dacia-Rom. | 295 | — |
| « » » Naţională | 218 | — |
| Aurŭ | 10·40% | — |
| Bancnote austriace contra aurŭ | — | — |

### Cursulu pieţei Braşovŭ
din 6 Martie st. n. 1885.

| | | | | |
|---|---|---|---|---|
| Bancnote românescĭ | Cump. | 8.92 | Vênd. | 8.95 |
| Argint românesc | » | 8.80 | » | 8.85 |
| Napoleon-d'orĭ | » | 9.78 | » | 9.80 |
| Lire turcescĭ | » | 11.— | » | 11.04 |
| Imperialĭ | » | 10.— | » | 10.02 |
| Galbenĭ | » | 5.70 | » | 5.76 |
| Scrisurile fonc. »Albina« | » | 100.50 | » | 101.— |
| Ruble Rusescĭ | » | 128.— | „ | 129.— |
| Discontulŭ | » | 7—10 % pe anŭ. | | |







Nr. 155 ex. 885.

## ANUNCIU.

Societatea de împrumutŭ şi păstrare „Aurora“ din Năseudŭ va ţiné adunare generală la 29 Martie 1885 st. n. în edificiulŭ scólei normale din locŭ.

**Obiectele :**

1. Raportulŭ directorelui, cassariului şi comisiunei censuratóre.
2. Alegcrea a doui membri de consiliu şi a comisiunei consuratóre pe basa statului.
3. Pertractarea propunerilorŭ.

Năsĕudŭ la 27 Faurŭ 1885.

1—2 **Consiliulŭ administrativŭ.**

# Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

### Predealŭ-Budapesta

| | Trenŭ accelerat | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|---|---|
| Bucurescĭ | 7.15 | — | — | — |
| **Predealŭ** | 1.09 | — | — | 9.50 |
| Timişŭ | 1.33 | — | — | 10.15 |
| Braşovŭ ( | 2.06 | — | — | 10.50 |
| ( | 2.16 | 6.30 | 5.45 | |
| Feldióra | 2.44 | 7.09 | 6.28 | |
| Apatia | 3.03 | 7.41 | 7.07 | |
| Agostonfalva | 3.18 | 8.09 | 7.42 | |
| Homorodŭ | 3.51 | 8.53 | 8.51 | |
| Haşfaleu | 4.51 | 10.18 | 10.52 | |
| Sighişóra | 5.11 | 10.55 | 11.56 | |
| Elisabetopole | 5.39 | 11.36 | 12.43 | |
| Mediaşŭ | 6.00 | 12.11 | 1.23 | |
| Copsa mică | 6.29 | 12.35 | 2.07 | |
| Micăsasa | — | 12.54 | 2.27 | |
| Blaşiu | 7.02 | 1.29 | 3.06 | |
| Crăciunelŭ | — | 1.45 | 3.22 | |
| Teiuşŭ | 7.38 | 2.26 | 4.15 | |
| Aiudŭ | 7.55 | 2.48 | 4.44 | |
| Vinţulŭ de susŭ | — | 3.12 | 5.10 | |
| Uióra | — | 3.19 | 5.19 | |
| Cucerdea | 8.24 | 3.36 | 5.47 | |
| Ghirisŭ | 8.48 | 4.10 | 6.38 | |
| Apahida | — | 5.39 | 8.51 | |
| Cluşiu ( | 10.08 | 5·59 | 9.18 | |
| ( | 10.18 | 6.28 | 8.00 | |
| Nedeşdu | — | 6.54 | 8.34 | |
| Ghirbĕu | — | 7.10 | 8.59 | |
| Aghirişŭ | — | 7.25 | 9.35 | |
| Stana | — | 7.49 | 10.16 | |
| Huiedinŭ | 11.33 | 8.11 | 11.04 | |
| Ciucia | 12.06 | 8.52 | 12.17 | |
| Bucia | — | 9.11 | 12.47 | |
| Bratca | — | 9.29 | 1.21 | |
| Rév | 12.25 | 9.52 | 2.05 | |
| Mező-Telegd | 1.11 | 10.27 | 3.08 | |
| Fugyi-Vásárhely | — | 10.46 | 3.39 | |
| Várad-Velinţe | — | 10.56 | 3.55 | |
| Oradia-mare ( | 1.49 | 11.04 | 4.06 | |
| ( | 1.54 | 11.14 | 7.30 | |
| P. Ladány | 3.14 | 1.47 | 11.05 | |
| Szolnok | 5.10 | 4.40 | 2.37 | |
| **Buda-pesta** | 7.30 | 7.44 | 6.40 | |
| Viena | 2.00 | 6.20 | 2.00 | |

### Budapesta—Predealŭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ accelerat | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 | 3.30 | 8.00 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 | 9.45 | 2.47 |
| Szolnok | 11.24 | 10.55 | 12.18 | 6.36 |
| P. Ladány | 2.01 | 2.04 | 1.59 | 10.09 |
| Oradea mare ( | 4.11 | 5.13 | 3.20 | |
| ( | 4.21 | 9.37 | 3.25 | |
| Várad-Velencze | 4.29 | 9.45 | — | |
| Fugyi-Vásárhely | 4.40 | 9.59 | — | |
| Mezö-Telegd | 5.02 | 10.28 | 3.56 | |
| Rév | 5.46 | 11.41 | 4.31 | |
| Bratca | 6.09 | 12.15 | — | |
| Bucia | 6.28 | 12.48 | — | |
| Ciucia | 6.52 | 1.48 | 5.28 | |
| Huiedin | 7.32 | 3.21 | 6.01 | |
| Stana | 7.51 | 3.54 | — | |
| Aghiriş | 8.12 | 4.34 | — | |
| Ghirbĕu | 8.24 | 4.52 | — | |
| Nedeşdu | 8.38 | 5.11 | — | |
| Cluşiu ( | 8.57 | 5.40 | 7.08 | |
| ( | 9.23 | 6.00 | 7.18 | |
| Apahida | 9.50 | 6.29 | — | |
| Ghiriş | 11.15 | 8.14 | 8.29 | |
| Cucerdea | 12.04 | 9.49 | 8.53 | |
| Uióra | 12.12 | 9.58 | — | |
| Vinţulŭ de susŭ | 12.19 | 10.07 | — | |
| Aiudŭ | 12.45 | 10.42 | 9.17 | |
| Teiuşŭ | 1.15 | 11.32 | 9.40 | |
| Crăciunelŭ | 1.44 | 12.03 | — | |
| Blaşŭ | 2.00 | 12.24 | 10.12 | |
| Micăsasa | 2.34 | 12.43 | — | |
| Copşa mică | 2.52 | 1.22 | 10.45 | |
| Mediaşŭ | 3.27 | 2.24 | 11.07 | |
| Elisabetopole | 4.01 | 3.06 | 11.29 | |
| Sigişóra | 4.50 | 4.17 | 12.15 | |
| Haşfaleu | 5.08 | 4.51 | 12.30 | |
| Homorod | 6.47 | 7.07 | 1.32 | |
| Agostonfalva | 7.36 | 8.10 | 2.04 | |
| Apatia | 8.09 | 8.46 | 2.24 | |
| Feldióra | 8.41 | 9.20 | 2.44 | |
| Braşovŭ ( | 9.20 | 10.15 | 3.15 | |
| ( | — | 6.00 | 3.25 | |
| Timişŭ | — | 6.57 | 4.03 | |
| **Predealŭ** | — | 7.32 | 4.28 | |
| Bucurescĭ | — | — | 10.25 | |

### Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|---|
| **Teiuşŭ** | 2.39 | 9.50 | 8.20 |
| Alba-Iulia | 3.40 | 10.42 | 9.10 |
| Vinţulŭ de josŭ | 4.04 | 11.09 | |
| Şibotŭ | 4.35 | 11.43 | |
| Orăştia | 5.02 | 12.13 | |
| Simeria (Piski) | 5.44 | 1.22 | |
| Deva | 6.05 | 1.48 | |
| Branicĭca | 6.34 | 2.21 | |
| Ilia | 7.01 | 2.54 | |
| Gurasada | 7.15 | 3.09 | |
| Zam | 7.49 | 3.48 | |
| Soborşin | 8.32 | 4.37 | |
| Bĕrzova | 9.19 | 5.30 | |
| Conopŭ | 9.40 | 5.58 | |
| Radna-Lipova | 10.16 | 6.38 | 8.24 |
| Paulişŭ | 10.32 | 6.56 | 8.41 |
| Gyorok | 10.48 | 7.15 | 9.01 |
| Glogovaţŭ | 11.17 | 7.48 | 9.30 |
| **Aradŭ** ( | 12.32 | 8.05 | 9.45 |
| ( | 12.00 | 8.45 | 6.10 |
| Szolnok | 4.00 | 2.10 | 7.27 |
| **Budapesta** | 7.44 | 6.40 | — |
| Viena | 6.20 | — | — |

### Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

| | Trenŭ de persóne | Trenu omnibus |
|---|---|---|
| Viena | 8.25 | 8.35 |
| **Budapesta** | 8.00 | 6.55 |
| Szolnok | 11.14 | 12.28 |
| **Aradŭ** ( | 3.35 | 5.30 |
| ( | 4.00 | 6.20 |
| Glogovaţŭ | 4.16 | 6.39 |
| Gyorok | 4.47 | 7.19 |
| Paulişŭ | 5.02 | 7.39 |
| Radna-Lipova | 5.25 | 8.11 |
| Conopŭ | 5.57 | 8.49 |
| Bĕrzova | 6.18 | 9.18 |
| Soborşin | 7.11 | 10.27 |
| Zam | 7.48 | 11.18 |
| Gurasada | 8.22 | 11.57 |
| Ilia | 8.40 | 12.27 |
| Branicĭca | 9.02 | 12.57 |
| Deva | 9.32 | 1.45 |
| Simeria (Piski) | 10.12 | 2.58 |
| Orăştiă | 10.47 | 3.46 |
| Şibotŭ | 11.14 | 4.20 |
| Vinţulŭ de josŭ | 11.46 | 5.06 |
| Alba-Iulia | 12.21 | 6.15 |
| **Teiuşŭ** | 12.53 | 7.00 |

### Aradŭ-Timişóra

| | Trenŭ omnibus | Trenŭ de persóne |
|---|---|---|
| **Aradŭ** | 6.00 | 12.30 |
| Aradulŭ nou | 6.26 | 12.54 |
| Németh-Ságh | 6.51 | 1.19 |
| Vinga | 7.28 | 1.50 |
| Orczifalva | 7.49 | 2.12 |
| Merczifalva | 8.09 | 2.30 |
| **Timişóra** | 8.58 | 3.15 |

### Simeria (Piski) Petroşenĭ

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Simeria** | 3.08 |
| Streiu | 3.45 |
| Haţegŭ | 4.33 |
| Pui | 5.19 |
| Crivadia | 6.05 |
| Baniţa | 6.43 |
| **Petroşenĭ** | 7.00 |

### Timişóra-Aradŭ

| | Trenŭ de persóne | Trenŭ omnibus |
|---|---|---|
| **Timişóra** | 12.25 | 5.00 |
| Merczifalva | 1.16 | 5.56 |
| Orczifalva | 1.34 | 6.16 |
| Vinga | 2.04 | 6.50 |
| Németh-Ságh | 2.25 | 7.11 |
| Aradulŭ nou | 2.54 | 7.44 |
| **Aradŭ** | 3.10 | 8.00 |

### Petroşenĭ—Simeria (Piski)

| | Trenŭ omnibus |
|---|---|
| **Petroşenĭ** | 8.56 |
| Baniţa | 9.37 |
| Crivadia | 10.09 |
| Pui | 10.48 |
| Haţegŭ | 11.26 |
| Streiu | 12.06 |
| **Simeria** | 12.37 |

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.